

Grootschalige Akkerbouw in een Kleinschalig Landschap

NVTL 170308
Peter Lerink

Ten eerste

INTERVIEW JAN DOUWE VAN DER PLOEG

De kracht van kleinschalig boeren

Landbouwsocioloog Jan Douwe van der Ploeg gelooft heilig in het kleine boerenbedrijf. Dat botste weleens met zijn collega's in Wageningen. Nu neemt hij afscheid in stijl: met een flinke dosis kritiek.

De Nederlandse landbouw wordt opgevoerd aan de exportbelangen van het bedrijfsleven. Moderne landbouwbedrijven worden gebruikt als etalage voor de export van kennis en agrarische technologie. Tegelijkertijd neemt het maatschappelijk draagvlak voor dat soort mega-bedrijven af omdat ze afbreuk doen aan het landschap en schade berokkenen aan het milieu en de biodiversiteit.

Dat betoogt Jan Douwe van der Ploeg (66), scheidend hoogleraar rurale sociologie aan Wageningen Universiteit. In zijn afscheidsvideomontage Van der Ploeg, vaak gezien als een dissident binnen zijn eigen universiteit, scherp kritiek op het Nederlandse landbouwbeleid en de rol die Wageningen daarin speelt. 'Er is in de Nederlandse landbouw een enorm machtsblok van verstregelde belangen die vooral op hun eigen belang tamboeren.'

Wageningen geldt als een

“
Zo gauw de prijzen dalen hebben deze grote boerenbedrijven een probleem

“
Goede zelfkazers verdienen zelfs nog meer aan hun kaas dan de kleine fabriek

'De boerenlandbouw is geen terugkeer naar het verleden. Het is een vorm van landbouw die autonoom is, gebaseerd op eigen hulpbronnen. Er zijn studies waaruit blijkt dat grote landbouwbedrijven niet altijd meer verdienen dan kleine. Kleinere melkfabrieken hebben een lagere kostprijs dan grote en goede zelfkazers verdienen zelfs nog meer aan hun kaas dan de kleine fabriek. Dat gaat in tegen de logica dat groter altijd goedkoper is. Maar dat ter discussie stellen is taboe. Er stapte ooit een universiteitsbestuurder op mij af die zei: 'Julie mogen niet tegen schaalvergroting zijn. Dat geeft geen pas.'

In Frankrijk, Duitsland en Italië zie je prachtige voorbeelden van vernieuwing: kleine boerenbedrijven die rechtstreekse contacten opbouwen met consumenten en restaurants. Hier wordt dat gezien als onzin en dus niet onderzocht. Men weet in Wageningen heel veel van grote bedrijven en hoe je die nog meer moet laten groeien. Maar naar kleine is nooit gekeken.'

Maar toch: zelfkazende boertjes, boerenlandwinkels. Het blijft gerommel in de marge.

ij in ver-
erstyling
ago te
cker de
in zou
gaat

lokaal. Niet eerder en niet op een andere plek. Kiezers nemen zichzelf het meest serieus als ze niet meedoen aan pre-verkiezingsonderzoek.

F.M. Boon, Delft

Mooie slotjes

Ook in de landbouw neemt de schaalgrootte toe met de arbeidsproductiviteit (Ten eerste, 14 februari). Slechts een ondernemende, creatieve enkeling kan zich hieraan onttrekken. In de akkerbouwsector is ook sprake van schaalvergroting, al was het maar omdat er steeds minder boeren geboren worden. Daarom pleit ik voor grootschalige akkerbouw in een kleinschalig landschap. In het polderlandschap wordt de schaalgrootte gedomineerd door een fijnmazig netwerk van sloten. Laten we dit netwerk in tact houden. De sloten kunnen samen met akkerranden, het fundament zijn voor natuur-inclusieve akkerbouw: een mooi en biodivers kleinschalig landschap. Weer een probleem opgelost! Wat rest is een vergoeding die recht doet aan de inspanningen van de akkerbouwer.

Peter Lerink, Mijnsheerenland

'Inspiratie

De 'brief v
van der Le
kansloze c
kenbaar. I
mijn WW-
teer al sin
slachtoffe
ik weer ge
4,5 jaar m

Met goe
ik - stom r
keerde va
bleek wel
kreeg: pas
had welge
gesprek ir
Helaas i
maar ik w
Gesprekke

Field management map

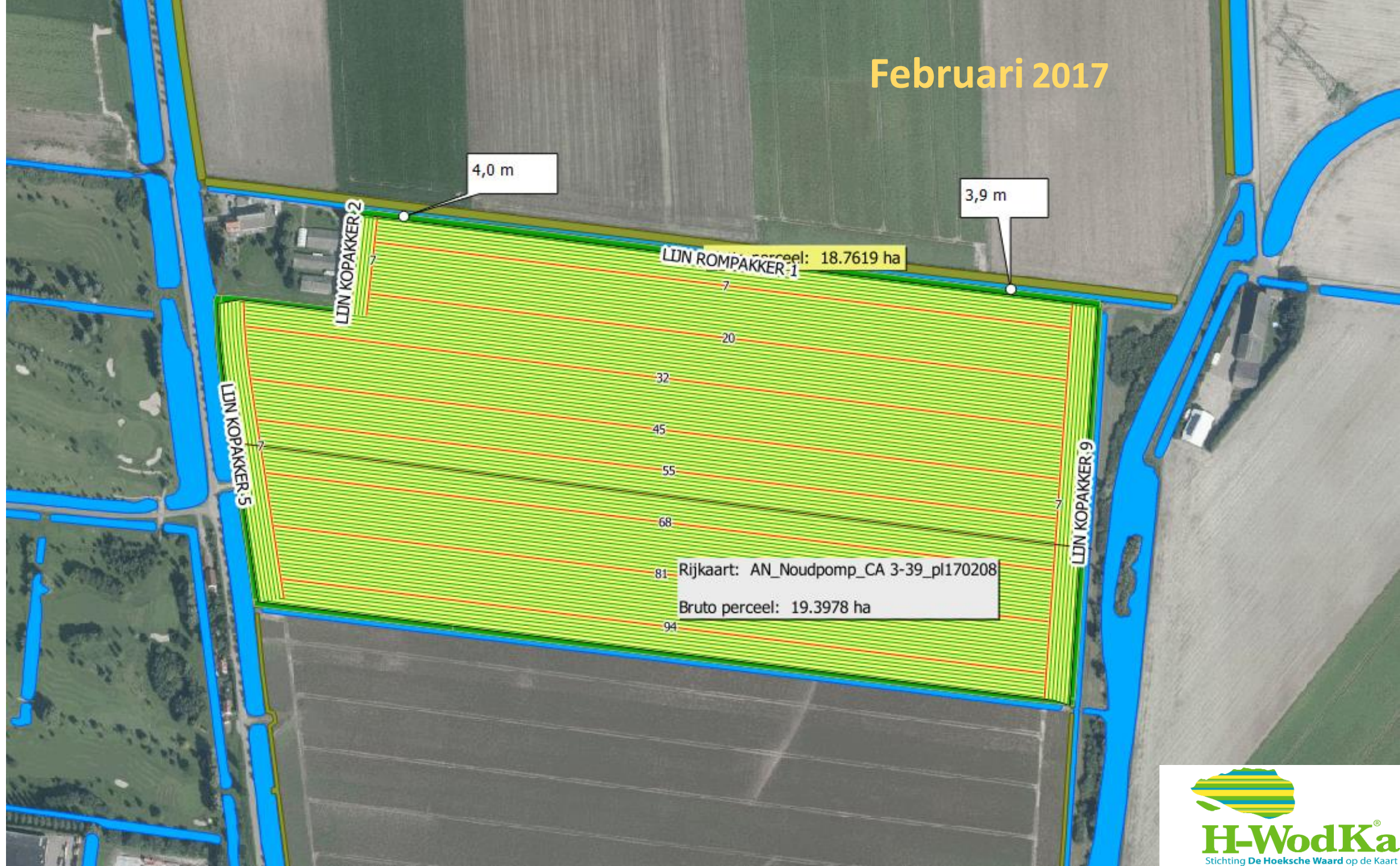

- Planting
- Ridging
- Preparation of spraying lanes

Februari 2017

H-WodKa
Stichting De Hoeksche Waard op de Kaar

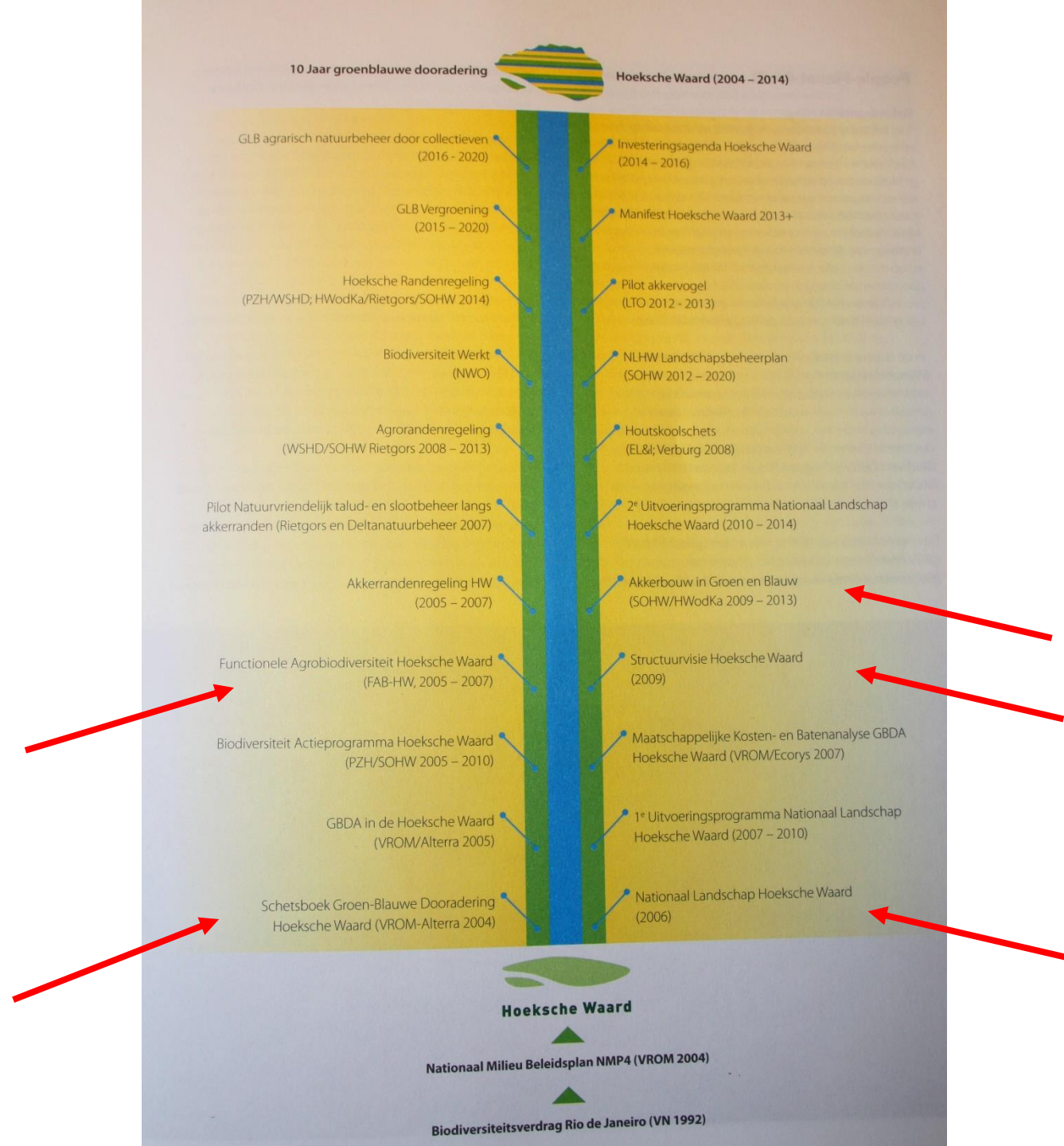
1. Landschap

2. Perceel

3. Managementzone

4. Bodemprofiel

- Streek
- Provincie
- Waterschap

National Landscape Hoeksche Waard

Course graded framework

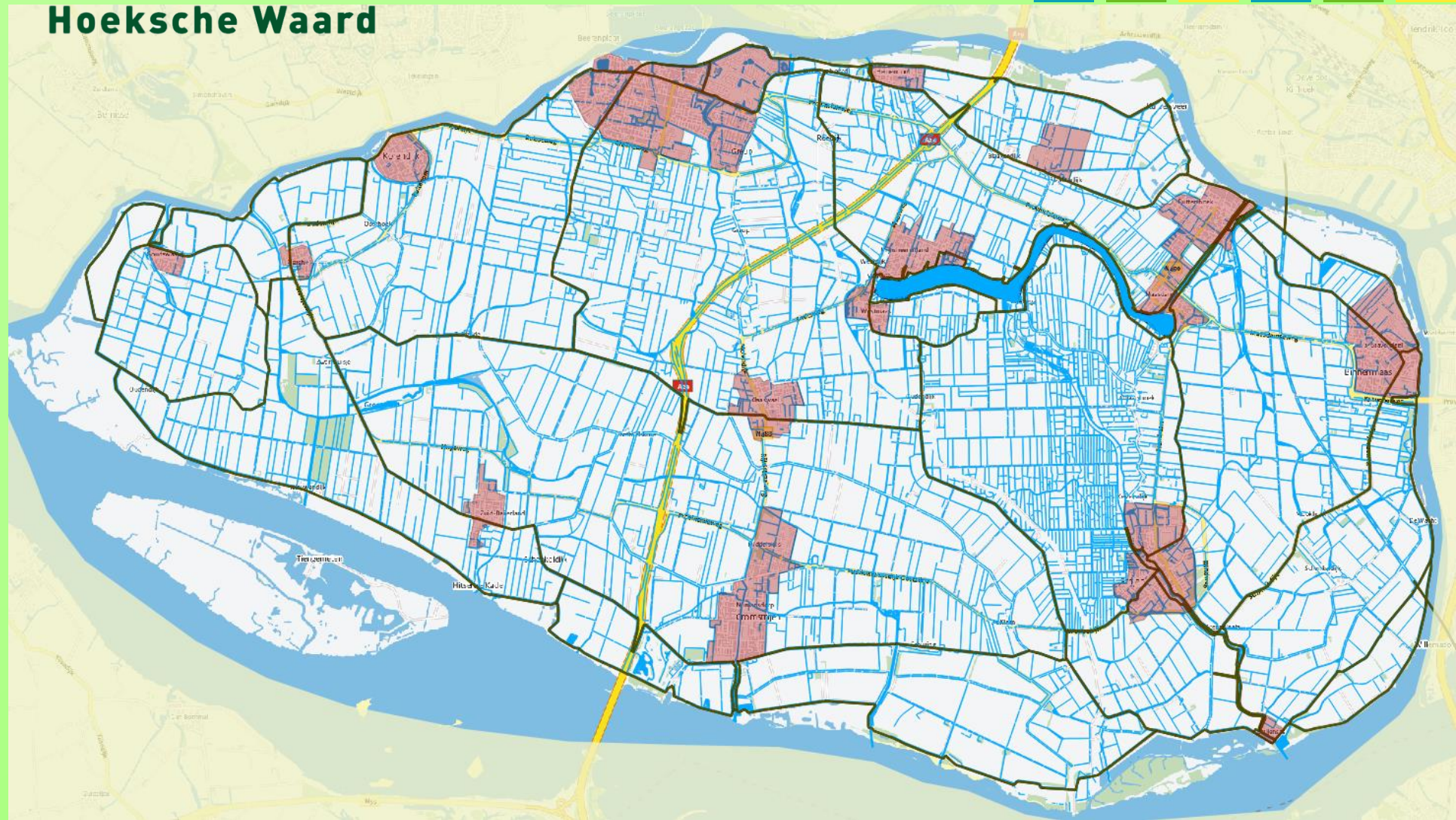
Dijken en

...Kreken

Fine graded network

1250 km ditches

GB-Netzwerk

FAB

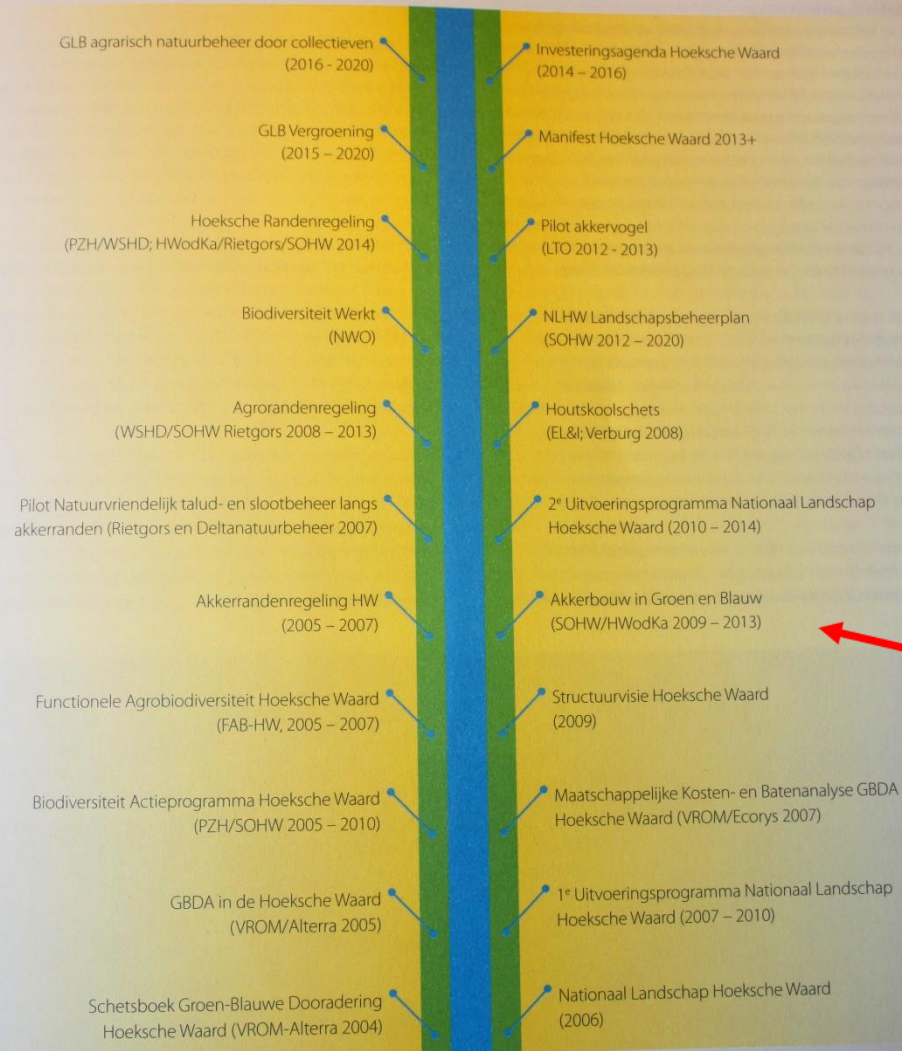

10 Jaar groenblauwe dooradering

Hoeksche Waard (2004 – 2014)

Hoeksche Waard

Nationaal Milieu Beleidsplan NMP4 (VROM 2004)

Biodiversiteitsverdrag Rio de Janeiro (VN 1992)

H-WodKa
Stichting De Hoeksche Waard op de Kaart

Inwinnen perceelgeometrie

The screenshot displays the GAOS software interface, which is used for land management and optimization. The main window shows a map of a rural area with a green highlighted plot. The map includes a legend, a scale bar (100 m), and a toolbar with various navigation and editing tools. The left sidebar contains a list of parcels, each with a name and a version number. The bottom of the interface features a navigation pane with tabs for 'Algemeen', 'Breedtes', 'Financiën', 'Zijdes', 'Geavanceerd', and 'Uitvoersessies'. The 'Zijdes' tab is currently selected, showing the 'Optimisation ID' and buttons for 'Opslaan' and 'Ongedaan maken'.

Perceles

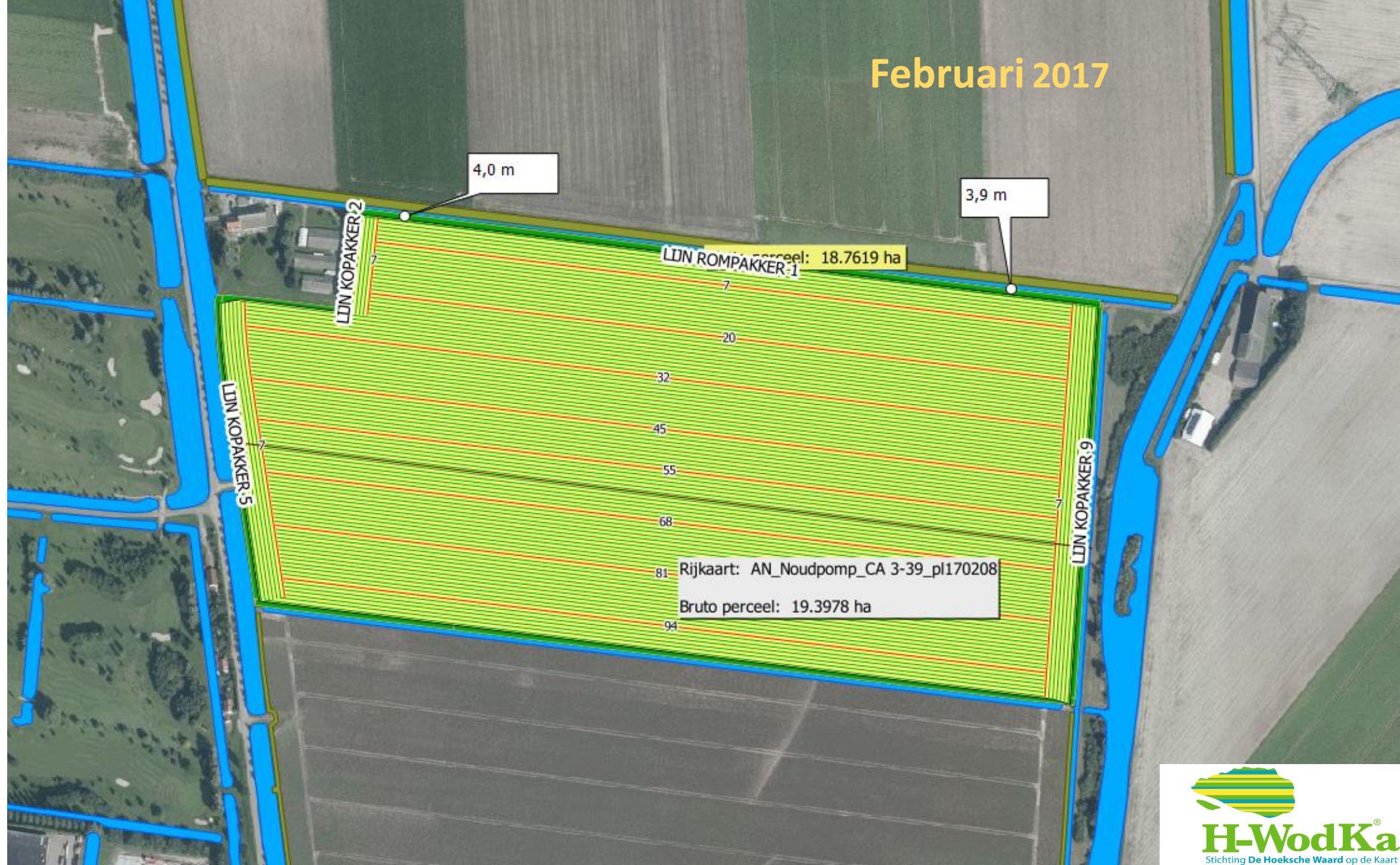
Naam	Aantal versies zijdes
jk_bp_jb_20214_mjk_Act	onbekend
jk_bp_jb_20214_pg_Bor	onbekend
jk_bp_jb_20214_pg_Hon	onbekend
jk_bp_jb_5032014_West	onbekend
OudeStee_kml	onbekend
Groeneweg-M1	onbekend
Westdijk-C	onbekend
jk_bp_jb_5032014_Blaak	onbekend
VoorStee	1

Algemeen **Breedtes** **Financiën** **Zijdes** **Geavanceerd** **Uitvoersessies**

Optimisation ID: fid-3c8a99d5 13b0024bdf1 478b

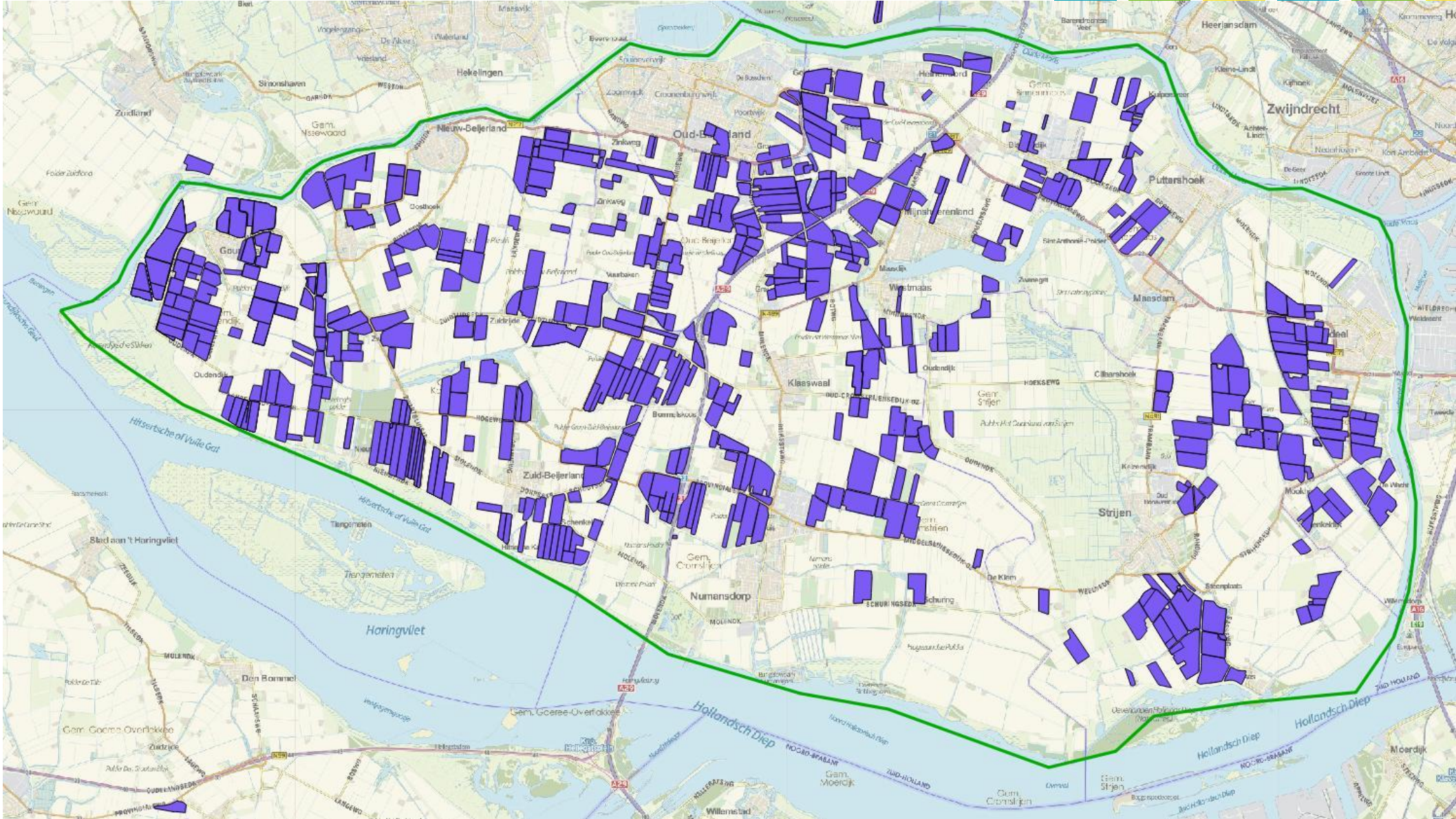
Opslaan **Ongedaan maken**

Februari 2017

H-WodKa
Stichting De Hoeksche Waard op de Kaar

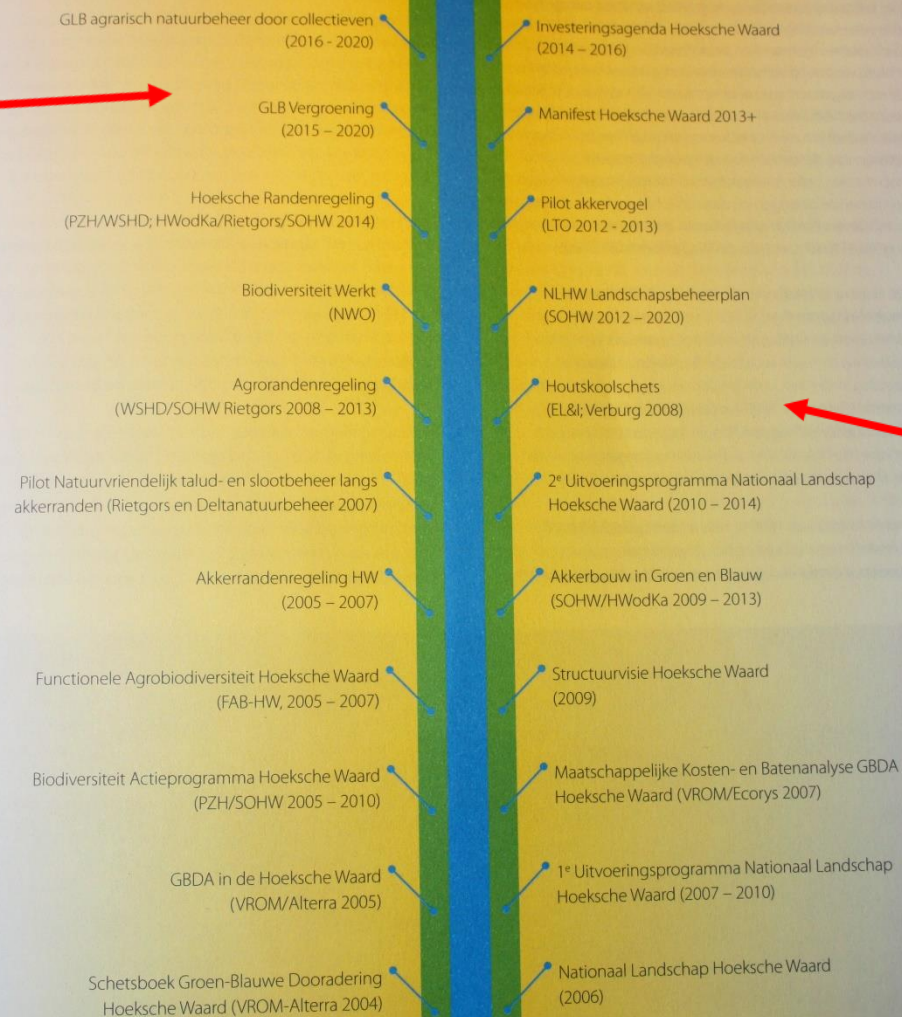
Percelen in GAOS-db

10 Jaar groenblauwe dooradering

Hoeksche Waard (2004 – 2014)

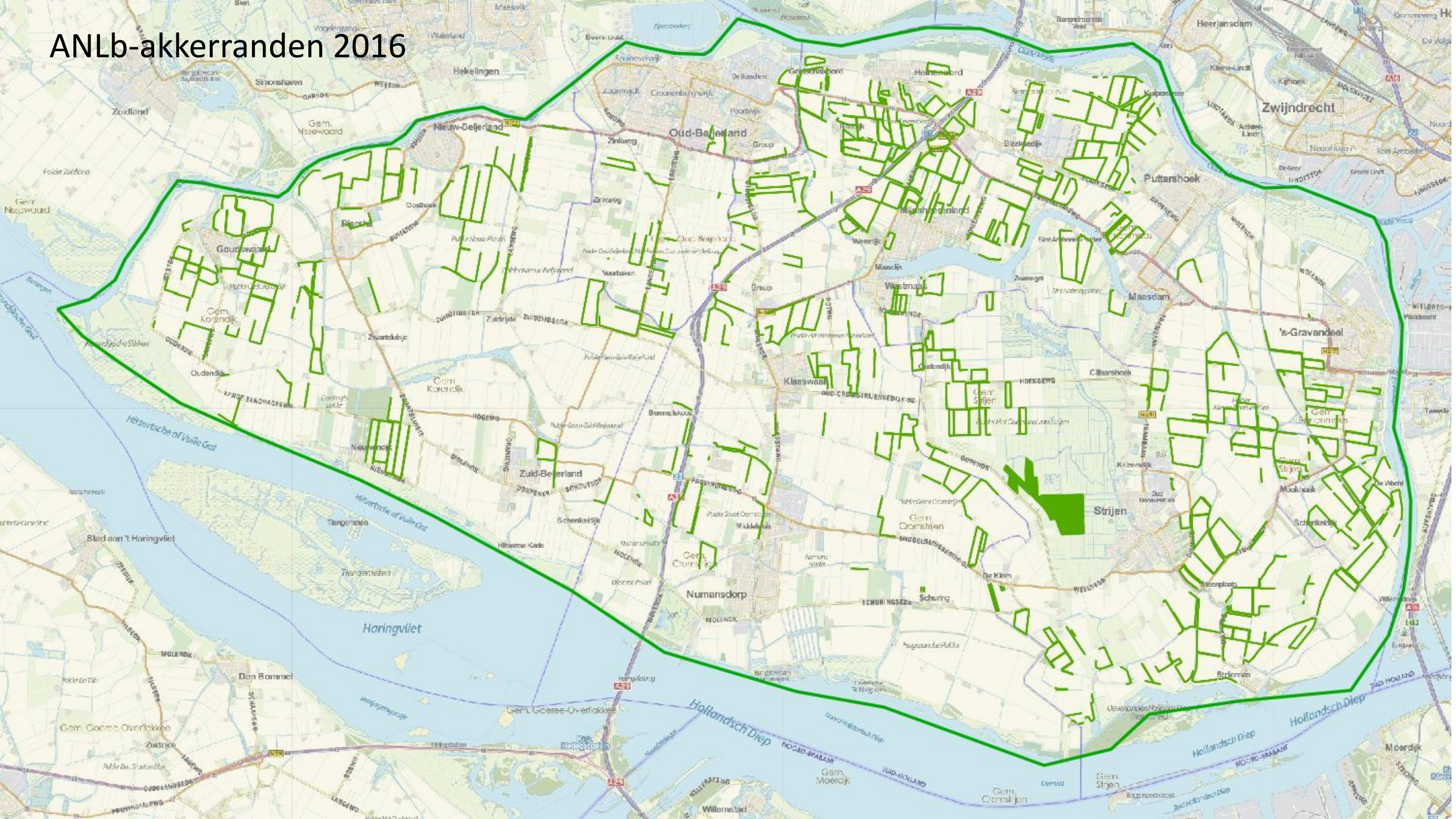

Hoeksche Waard

Nationaal Milieu Beleidsplan NMP4 (VROM 2004)

Biodiversiteitsverdrag Rio de Janeiro (VN 1992)

ANLb-akkerranden 2016

Stelling 1

Het GB-netwerk concept
vormt een fundament voor
natuurinclusieve akkerbouw

Stelling 2

Ook andere beheerders* van het GB-netwerk moeten hun verantwoordelijkheid nemen bij de ontwikkeling van biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap

* Waterschappen, Rijkswaterstaat,

1. Landschap

2. Perceel

3. Managementzone

4. Bodemprofiel

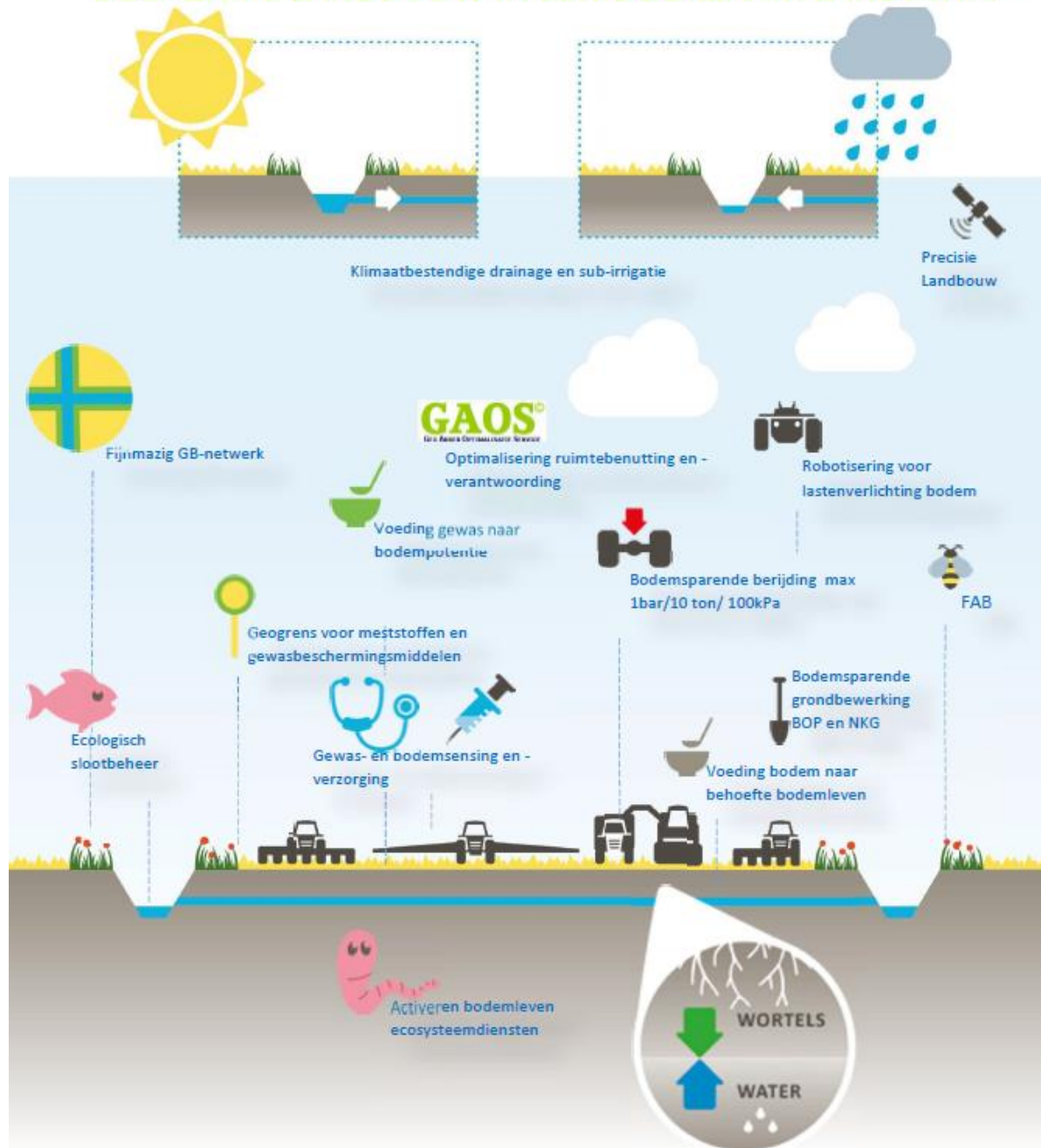

Stelling 3

Precisielandbouw anno nu is dweilen met
geopende kraan

DUURZAME LANDBOUW IN EEN DUURZAAM LANDSCHAP

2025

4,0 m

3,9 m

Perceel: 18.7619 ha
LIJN ROMPAKKER: 1

LIJN KOPAKKER: 2

LIJN KOPAKKER: 9

7
20
32
45
55
68
81

Rijkaart: AN_Noudpomp_CA 3-39_pl170208

Bruto perceel: 19.3978 ha

> 1 bar

H-WodKa
Stichting De Hoeksche Waard op de Kaar

H-WodKa®
Stichting De Hoeksche Waard op de Kaar

Stelling 4

Schaalvergroting in een kleinschalig landschap
vergt lichte, autonome werktuigen voor duurzaam
bodembeheer

